

FRUN vann HALVA NOBELPRISET

Torsdagen den 11 November 1937

Fru Szent-Györgyi hjälper sin make, "paprika-professor", i laboratoriet. Hon anser, att en vetenskapsman bör spela tennis och fotboll samt dansa med studentskorna. Det gör också hennes make. Hela familjen var i laboratoriet den oförglömmeliga natt då C-vitaminet upptäcktes i paprikan.

Prof. Albert Szent-Györgyi med maka, sprudlande av vitalitet. Hon har hjälpt honom att vinna halva nobelpriset och anser att vetenskapsmän må väl av sällskapsliv.

över till oss hela sitt lager. Och så arbetade vi alla tre tillsammans på laboratoriet hela natten utan avbrott, men i morgongryningen fingo vi också lön för mödan. Min man fick rätt: det fanns C-vitamin i paprika! Sedan ha vi gått vidare på den stråten, och numer är det fastslaget, att det finns mera C-vitaminer i paprika än t. o. m. i orangen, som förr ansågs vara det mest C-vitaminhaltiga av alla fruktslag.

Ja, vad skall jag så mera berätta om oss själva? Att vi inte bara arbeta utan också roa oss ganska tappert, så snart vi ha en ledig stund. Vi äro båda två mycket roade av att dansa — det gör jag ingen hemlighet av. Min man dansar nog helst med mig eller med min dotter, men vi ha arga rivaler i de unga studentskorna, så jag är faktiskt mycket stolt över honom! Och så har nu denna lycka med Nobelpriset kommit över oss.

Fru Szent-Györgyi säger detta med ett strålende, utomordentligt charmerande leende. Jag vet inte vad det kommer åt mig, men jag överraskar mig själv med att göra henne en ytterst närgången fråga.

— Hur gammal är ni egentligen, Frau Professor?

— Ach, Gott, jag är 39 år och har redan en fullvuxen dotter. Men jag är inte det minsta rädd för att bli gammal. Inte alls! Jag kommer att få ett vackert vitt hår och fortfarande vara glad åt att leva. Varje ålder har sin egen charm, och det gäller bara att finna den. Man skall aldrig ljuga för sig själv eller andra, utan bara leva fri och hämningslös. Människan är sin egen lyskas smed!

Sådan är den unga, i sin lycka helt betagande kvinna, som vunnit halva Nobelpriset för sin upptäckt, hur det går till att leva livet lycklig...

Eva Bolgar.

SZEGED i oktober.

"Fru Szent-Györgyi har vunnit halva Nobelpriset", påstår man i Szeged, och det ligger nog en hel del sanning i det. När meddelandet om att professor Albert Szent-Györgyi fått Nobelpriset, gick det en våg av jubel genom universitetsstaden, men det var icke blott den omåttligt populära vitaminforskaren, som fick motta gratulationer från alla håll. Hans unga maka blev föremål för lika livlig uppmärksamhet, ty här känner varje människa till att hon genom alla år varit sin makes ovärderliga hjälpreda i hans forskningsområde.

Hon sitter mitt emot mig i makarna Szent-Györgyis vackra hem i Szeged och berättar om sig själv. Hennes enkla men högst eleganta bruna klänning står briljant mot de mörka ögonen, det modernt kammade bruna håret och de blixtrande vita tänderna. Hennes rörelser äro ytterst livliga utan att verka obehärskade. Man känner en

teriologiskt laboratorium, och medan min man arbetade på lasarettet dag ut och dag in, fick jag lära mig hur det går till att göra laboratorieundersökningar, och vad jag här lärde mig har sedan kommit mig väl till pass längre fram i livet.

Efter kriget följde vår svåraste tid. I sju år var min man docent vid universitetet i Leyden, men där fick jag annat att göra än söka efter kolera-baciller. Den egentliga tjänstgöringen tog inte min mans tid i anspråk något vidare, men så förtjänade han inte heller några pengar, och jag måste i min ringa mån bidra till familjens uppehälle. Jag gick alltså igenom en gymnastikkurs och blev föreståndarinna för ett Zanderinstitut i Leyden, och på lediga stunder fick jag så tjänstgöra som min mans privatsekreterare och laborant.

Jag började själv allt mera gå upp i min mans arbete. Jag lärde mig språk och maskinskrivning för att kunna vara honom till nytta, och jag kom också så långt att jag kunde arbeta självständigt i laboratoriet även vid sådana tillfällen, då min man var upptagen på annat håll.

Det var under våra år i Tyskland, som vitaminforskningen började komma i förgrunden i min mans arbete, och även här kunde jag till min glädje vara honom till hjälp. Jag har skrivit alla hans föredrag och avhandlingar och böcker efter hans diktamen och läst alla korrekturerna själv. Eljest var min egentliga uppgift att hålla reda på alla hans försöksdjur, mest harar och marsvin, och jag minns ännu med vilket intresse jag följde alla tabellerna över varje djur, deras injektioner och injektionsresultaten.

Småningom flyttade vi över till England, och här kom livet att gestal-

Nobelpristagarens maka och dotter.

intensiv utstrålning från henne av sprudlande livslust och aktivitet, och man kan så väl förstå att hennes blotta närvaro kan animera och elektrisera hennes omgivning.

— Jag gifte mig när jag var aderton år gammal, säger hon. Det var på en skildutflykt jag lärde känna min man. Jag misstänker att det var för att språttid, som han friade till mig redan efter någon vecka och gifte sig med mig efter sex veckor. Det var 1911 mitt under brinnande krig, och vi bröllopsresa gick till italienska frotten, dit min man kommanderats som militärläkare. Jag följde honom naturligtvis dit, som jag sedan i alla år följer honom på alla hans resor genom olika världsdelar. Fjorton länder ha vi besökt hittills, och flera blir det väl med tiden.

Vid fronten blev jag assistent hos en polsk professor, som förestod ett bal-

november, då idrottsveckan hölls. omhuden ha att säga om förslaget den 28 och det skall bli intressant att höra vad Kommitteén har gjort ett gott arbete denna namnändring. av de förbund som yrat sig ha avstyrkt många förväxlingar undvikas. Men 15 le bibehålla namnet "förbund" kunde nom att specialförbunden ensamma skul. skulle heta Smålands förbunds förbund. Smålands förbund till "krets", så att exempelvis bundens distriktsorganisationer från slaget ändring av namnen på specialför- farande skall vara: vidare upptaget för- bre pr medlem, som årsavgiften dit fort- distriktet återbär en tredjedel av de 20 genom att riksidrottsförbundet till förbundens uttänningar av föreningsarna arbetsbörda; upphörandet av distrikts- demännens, enhamnertigen sekretariatens det för att låta de idrottsliga förtroen- rättandet av centralkansliet ute i lan- hållit sig till detaljer i övrigt. Såsom in- skott har förslaget icke rubbat på utan Överstyrelsen och dess förvaltningsut- ringar på den svenska idrottsbyggnaden. Förslaget upptager inga jämförand- sig över förslaget. Distriktsförbunden ha samtliga yrtrat förbundet och Skridskoförbundet. let — ha alla yrtrat sig utom Ishockey- den och av dessa senare — 20 till anta- remiss till distriktet och specialförbun- sinat arbete avseende. Det varit ett på